
Vergaderjaar 2022–2023

36 360 B

Jaarverslag en slotwet gemeentefonds 2022

Nr. 4

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1 (verplichtingen, uitgaven en ontvangsten)

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de [Comptabiliteitswet 2016](#) afzonderlijk bij wet vastgesteld en ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2022 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat van het gemeentefonds.

Het in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikel wordt in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Wetsartikel 3 (verplichtingenbedrag als bedoeld in artikel 5 van de Fvw)

Ingevolge artikel 5, eerste lid, van de [Financiële-verhoudingswet](#) hebben gemeenten gezamenlijk recht op het bedrag dat in de begroting als verplichting voor het totaal van de algemene uitkering en de aanvullende uitkeringen is opgenomen. Ingevolge artikel 5, tweede lid, van de [Financiële-verhoudingswet](#) hebben de gemeenten gezamenlijk recht op de bedragen die in de begroting als verplichting voor het totaal van de integratie-uitkeringen en het totaal van de decentralisatie-uitkeringen zijn opgenomen.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

H.G.J. Bruins Slot

De Staatssecretaris van Financiën,

M.L.A. van Rij

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELLEN (SLOTVERSCHILLEN)

Artikel 1 Gemeentefonds

Uitgaven

In onderstaande tabel wordt een nadere uitsplitsing gegeven van de totstandkoming van het uitgavenbedrag van het gemeentefonds. Ten opzichte van de 2e suppletoire begroting 2022 is het uitgavenbedrag van het gemeentefonds met € 656,9 mln. verlaagd. De in tabel 1 weergegeven mutaties worden onder de tabel nader verklaard.

Tabel 1 Totstandkoming uitgavenbedrag gemeentefonds 2022 (bedragen x € 1.000)	
Stand uitgavenbedrag vastgestelde begroting 2022¹	36.480.495
Stand uitgavenbedrag eerste suppletoire begroting 2022²	39.880.718
Stand uitgavenbedrag tweede suppletoire begroting 2022	40.638.361
Voorgestelde mutaties bij slotwet 2022	
1) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten	76
2) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet bijdragen	- 508
3) Wijziging betalingsverloop algemene uitkering 2022	- 655.985
4) Afboeken oude verplichting IU participatie 2019	- 1
5) Wijziging betalingsverloop integratie-uitkeringen overig 2022	- 2
6) Afboeken oude verplichting decentralisatie-uitkeringen 2019	- 64
7) Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2022	- 440
Totaal mutaties bij slotwet	- 656.924
Stand uitgavenbedrag slotwet 2022	39.981.438
<i>Waarvan uitgavenbedrag Algemene uitkering</i>	<i>33.721.227</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Decentralisatie-uitkeringen</i>	<i>1.967.441</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Integratie-uitkering Voogdij 18+</i>	<i>742.059</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Integratie-uitkering Beschermd wonen</i>	<i>1.498.275</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Integratie-uitkering Participatie</i>	<i>1.965.262</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Integratie-uitkeringen Overig</i>	<i>85.796</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten</i>	<i>476</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Kosten Financiële-verhoudingswet bijdragen</i>	<i>902</i>

1 In deze stand zijn de mutaties van de eerste Incidentele Suppletoire Begroting opgenomen.

2 In deze stand zijn de mutaties van de tweede Incidentele Suppletoire Begroting opgenomen

De wijziging van het uitgavenbedrag is het saldo van een aantal mutaties:

1 en 2) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten en bijdragen

Het gerealiseerde bedrag komt per saldo € 0,432 mln. lager uit dan bij 2e suppletoire begroting 2022 werd geraamd. Het budget voor 2022 is daarmee niet volledig tot besteding gekomen. Deze uitgaven zullen in 2023 alsnog worden gedaan. Daarom zullen de uitgaven «Kosten financiële-verhoudingswet» bij Voorjaarsnota 2023 opwaarts worden bijgesteld, conform de bestaande afspraken hierover met het Ministerie van Financiën.

3) Wijziging betalingsverloop algemene uitkering 2022

De uitbetalingen aan gemeenten in 2022 blijken lager te zijn dan het beschikbare uitgavenbudget bij 2e suppletoire begroting 2022. Het gaat hierbij om een verschil van € 656 mln. De belangrijkste reden voor het verschil ligt in het feit dat er in een laat stadium van het besluitvormingsproces nog extra middelen beschikbaar zijn gekomen voor de algemene uitkering gemeentefonds. Daardoor kon de laatste betaaltermijn in 2022 niet meer gehaald worden. Het betreft onder meer € 500 mln. in verband met de energietoelage voor huishoudens met een laag inkomen. De desbetreffende bedragen zijn in januari 2023 alsnog uitbetaald. Het uitgavenbudget voor de algemene uitkering zal bij Voorjaarsnota 2023 met dit bedrag opwaarts worden bijgesteld.

4) Afboeken oude verplichting integratie-uitkering participatie 2019

Deze boeking hangt samen met het afboeken van een oude verplichting samenhangend met de integratie-uitkering participatie uit 2019.

5) Wijziging betalingsverloop integratie-uitkeringen overig 2022

De uitbetalingen aan gemeenten in 2022 blijken lager te zijn dan het beschikbare uitgavenbudget bij 2e suppletoire begroting 2022. Het gaat hierbij om een verschil van € 2.000. Het uitgavenbudget voor de integratie-uitkeringen zal bij Voorjaarsnota 2023 met dit bedrag opwaarts worden bijgesteld.

6) Afboeken oude verplichtingen Decentralisatie-uitkeringen 2019

Deze boeking hangt samen met het afboeken van een oude verplichting samenhangend met decentralisatie-uitkeringen uit 2019.

7) Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2022

De uitbetalingen aan gemeenten in 2022 blijken lager te zijn dan het beschikbare uitgavenbudget bij 2e suppletoire begroting 2022. Het gaat hierbij om een verschil van € 0,44 mln. Een specificatie van dit bedrag is opgenomen in de bijlage bij deze slotwet. Het uitgavenbudget voor de decentralisatie-uitkeringen zal bij Voorjaarsnota 2023 met dit bedrag opwaarts worden bijgesteld.

Verplichtingen

In tabel 2 wordt ter toelichting een nadere uitsplitsing gegeven van de totstandkoming van het verplichtingenbedrag van het gemeentefonds. Ten opzichte van de 2e suppletoire begroting 2022 is het verplichtingenbedrag met € 0,852 mln. verlaagd.

**Tabel 2 Totstandkoming verplichtingenbedrag gemeentefonds 2022
(bedragen x € 1.000)**

Stand verplichtingenbedrag vastgestelde begroting 2022¹	36.480.495
Stand verplichtingenbedrag eerste suppletoire begroting 2022²	39.619.270
Stand verplichtingenbedrag tweede suppletoire begroting 2022	40.376.913
Voorgestelde mutaties bij slotwet 2022	
1) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten	- 176
2) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet bijdragen	- 611
3) Afboeken oude verplichting decentralisatie-uitkeringen 2019	- 64
4) Afboeken oude verplichting IU Participatie 2019	- 1
Totaal mutaties bij slotwet	- 852
Stand verplichtingenbedrag slotwet 2022	40.376.061
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Algemene uitkering</i>	<i>34.126.138</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Decentralisatie-uitkeringen</i>	<i>1.957.508</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Integratie-uitkering Voogdij 18+</i>	<i>742.059</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Integratie-uitkering Beschermd wonen</i>	<i>1.498.275</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Integratie-uitkering Participatie</i>	<i>1.965.261</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Integratie-uitkeringen Overig</i>	<i>85.797</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten</i>	<i>224</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Kosten Financiële-verhoudingswet bijdragen</i>	<i>799</i>

1 In deze stand zijn de mutaties van de eerste Incidentele Suppletoire Begroting opgenomen.

2 In deze stand zijn de mutaties van de tweede Incidentele Suppletoire Begroting opgenomen.

De wijziging van het verplichtingenbedrag is als volgt te verklaren:

1) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten

Het gerealiseerde bedrag komt totaal € 0,176 mln. lager uit dan bij 2e suppletoire begroting 2022 werd geraamd. Dit is veroorzaakt doordat in 2022 minder opdrachten zijn aangegaan dan vooraf geraamd.

2) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet bijdragen

Het gerealiseerde bedrag komt totaal € 0,611 mln. lager uit dan bij 2e suppletoire begroting 2022 werd geraamd. Dit is veroorzaakt doordat in 2022 minder opdrachten zijn aangegaan dan vooraf geraamd.

3) Afboeken oude verplichtingen Decentralisatie-uitkeringen 2019

Deze boeking hangt samen met het afboeken van een oude verplichting samenhangend met decentralisatie-uitkeringen uit 2019.

4) Afboeken oude verplichtingen integratie-uitkering participatie 2019

Deze boeking hangt samen met het afboeken van een oude verplichting samenhangend met de integratie-uitkering participatie uit 2019.

Ontvangsten

Sinds de invoering van de Financiële-verhoudingswet zijn de uitgaven en de inkomsten op grond van artikel 4 van die wet over ieder uitkeringsjaar aan elkaar gelijk. Ten opzichte van de 2e suppletoire begroting 2022 worden de ontvangsten met € 656,9 mln. verlaagd.

Bijlage Specificatie integratie- en decentralisatie-uitkeringen

Tabel 3 Specificatie integratie- en decentralisatie-uitkeringen gemeentefonds 2022 (bedragen x € 1.000)					
	Budget na NJN	Slotwet	Budget totaal	Uitgegeven	Verschil
Integratie-uitkeringen					
Voogdij 18+	742.059		742.059	742.059	0
Beschermde wonen	1.498.275		1.498.275	1.498.275	0
Participatie	1.965.262		1.965.262	1.965.262	0
Verhoging raadsledenvergoeding kleine gemeenten	9.776		9.776	9.775	- 1
Uitvoeringskosten inburgering	76.021		76.021	76.021	0
Wijziging betalingsverloop 2021	2	- 1	1	0	- 1
SUBTOTAAL IU	4.291.395	- 1	4.291.394	4.291.392	- 2
Decentralisatie-uitkeringen					
Aanpak laaggeletterdheid	6.050		6.050	6.050	0
Aanpak lerarentekort G4	4.000		4.000	4.000	0
Bed, Bad en Brood	1.600		1.600	1.600	0
Beeldende kunst en vormgeving	13.500		13.500	13.500	0
Bijzondere bijstand studenten	35.000		35.000	35.000	0
Bodembescherming	8.583		8.583	8.583	0
Brede aanpak Dak- en thuisloosheid	61.900		61.900	61.900	0
BRP centralisering inschrijving vergunninghouders	4.731		4.731	4.731	0
Buurtsportcoaches	75.005		75.005	75.004	- 1
Correctie Waterschapswegen (Knelpunten verdeelproblematiek)	3.867		3.867	3.867	0
Crisisdienstverlening (Jeugdwerkloosheid)	33.110		33.110	33.100	- 10
Dichterbij dan je denkt	25.112		25.112	25.112	0
Duurzame polder	250		250	250	0
Einde lening inburgeringsplichtig	2.625		2.625	2.625	0
Erfgoed deal	2.965		2.965	2.965	0
Experiment centrale stemopneming	535		535	535	0
Experiment gesloten coffeeshopketen	1.378		1.378	1.378	- 1
Extra capaciteit BOA's	13.000		13.000	13.000	0
Faciliteitenbesluit opvangcentra	9.876		9.876	9.876	0
Gemeengteraadsverkiezingen 2022	30.380		30.380	30.380	0
Gezond in de stad	34.626		34.626	34.622	- 4
Handhaving quarantaineplicht	1.357		1.357	1.357	0
Informele scholing	243		243	243	0
Inkomstenderving gemeenten 2020	151.794		151.794	151.794	0
Inkomstenderving gemeenten 2021	152.447		152.447	152.044	- 403
Invoeringskosten omgevingswet	150.938		150.938	150.938	0
Jeugd	21.700		21.700	21.700	0
Jeugdcontributie Bibliotheek	312		312	312	0
Jeugdhulp aan kinderen in een AZC	5.100		5.100	5.100	0
Kansen voor alle kinderen	85.000		85.000	85.000	0
Leerlingenvervoer Oekraïne	22.000		22.000	22.000	0
LHBTI beleid regenboogsteden	1.473		1.473	1.473	0
Maatschappelijke begeleiding	34.988		34.988	34.988	0
Maatschappelijke opvang	418.387		418.387	418.387	0
Mantelzorgbeleid	1.500		1.500	1.500	0
Meerkosten Oekraïne sociaal domein	25.500		25.500	25.500	0
Ondersteuning RES proces	8.803		8.803	8.803	0
Onderzoek Almere integratie	27		27	27	0

	Budget na NJN	Slotwet	Budget totaal	Uitgegeven	Verschil
Online weerbaarheid	317		317	316	- 1
Parkstad conferentie	10		10	10	0
Samenwerkingskader Scherpenzeel	78		78	78	0
Slavernijverleden	958		958	958	0
Stedelijk vernieuwingsgebieden	2.000		2.000	2.000	0
Uitstapprogramma prostituees	4.000		4.000	4.000	0
Uitvoeringskosten klimaatakkoord	112.591		112.591	112.581	- 10
Veilige steden	520		520	520	0
Veiligheidshuizen	7.699		7.699	7.699	0
Versterken sociale basis	11.000		11.000	11.000	0
Versterking arbeidsmarktregio's	14.541		14.541	14.541	0
Versterking dienstverlening gemeenten: personen met verward gedrag	10.000		10.000	10.000	0
Versterking dienstverlening gemeenten: systeemleren	5.000		5.000	5.000	0
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	3.825		3.825	3.825	0
VN Decennium	61		61	61	0
Voorkomen discriminatie naar herkomst	172		172	172	0
Voorschoolse voorziening peuters	30.200		30.200	30.200	0
Vrouwenopvang	231.651		231.651	231.651	0
VTH-taken	46.700		46.700	46.700	0
Werktoegeleiding jongeren	42		42	42	0
Wet kwaliteitsborging bouwen	24.755		24.755	24.755	0
Windpark N33	1.790		1.790	1.790	0
Wijziging betalingsverloop decentralisatie uitkeringen	10.373	- 64	10.309	10.300	- 9
SUBTOTAAL DU	1.967.945	- 64	1.967.881	1.967.441	- 440
TOTAAL IU en DU	6.259.340	- 65	6.259.275	6.258.833	- 442